

NEAVVAGAT STIPEANDAOHCCIIDE

Sámi Dáiddáriid ja Girječálliid Buhtadusfoanda fállá čuovvovaš stipeandaid dáiddačehpiide, dáiddaduojárriidda, dáiddalaš govvideddjiide ja románačálliide, noveallačálliide, diktačálliide, lávllateakstačálliide, drámatihkkáriidda, mánáidgirječálliide, čálliide, máinnasteddjiide, luohtedajáhusráhkadeddjiide

Bargostipeandda
Mátkestipeandda
Prošeaktastipeandda
Álggahanstipeandda
SGS ávnnasstipeandda
SDS čájáhusstipeandda
SDS ávnnasstipeandda
SDS stipeanda vuorrasat dáiddáriidda geat leat badjel 67 jagi

Sáhtta ohcat mánga stipeandda oktanaga. Stipeandalávdegoddi sáhtta sirdit ohcama ovttá suorggis nubbái jus dat lea ohccái ovdamunnin.

Dábalaš dieđut

Jus galgá oazžut stipeandda, ferte ohcci eanas áiggi orrut ja doaibmat Norggas. Go orru heivvolaš, de sáhtta spiehkastit gáibádusas ahte ohcci galgá orrut ja doaibmat Norggas. Ohcci ferte maid leat (1) vuoigatvuođa oamasteaddji 50 siidui seamma čállošis dahje (2) bargan dáiddalaš barggaid muhtin áiggi. Ohccit geat eai leat miellahtut fertejit duođaštit vuoigatvuođaid juogo omd. ohcama mielde sáddet kopiiija mii duođašta čálloša nama ja sisdoallolisttu dahje duođaštit dáiddalaš doaimmaid.

Bargostipeandda

Ulbmil bargostipeanddain lea addit doarjaga sámi dáiddáriidda ja girječálliide geain ii leat bargošiehtadusa bokte ollesáiggebargu dan áigodagas masa stipeandda guoská. Bargostipeandda juolluduvvo dáiddáriidda ja girječálliide geat leat leamaš dáiddalaš doaimmain maŋimus vihtta (5) jagi. Bargostipeandda dieđihuvvo vearroiseváldiide.

Mátkestipeandda

Ulbmil mátkestipeanddain lea movttiidahttit viiddis fágalaš oktavuodaide ja doaimmaide. Mátkestipeandda juolluduvvo dušše SDS ja SGS miellahtuide. Juogadeami oktavuodas biddjo eanemus deaddu bargohárjaneapmái ja dáiddalaš /girjjálaš doaimmaide maŋimus golbma (3) jagi. Dat guhte lea juo ožžon mátkestipeandda, ferte vuordit ovdalgo ođđasis oazžu dan juolluduvvot. Foandastivrras lea vuoigatvuohta bušehta ja ohcciid logu vuodul mearridit man guhkki vuordináigi galgá leat. Stipeandda galgá dieđihuvvot livnnetkántuvrii, muhto das ii dárbbas máksot vearru jus ohcci máhtta duođaštit ahte lea geavahan stipeandda mátkkiide. Lea vejolaš oazžut livnnetkántuvrra dohkkehít ahte olles dahje oassi matkestipeanddas mii ii leat geavahuvvon mátkkiide dienasjagis, sáhtta sirdot nuppi jahkái. Dieđut dán birra sáddejuvvojit SDGBii.

Prošeaktastipeandda (girječálliide)

Ulbmil prošeaktastipeanddain lea addit doarjaga čállit mánusa ja girjjálašvuoda prošeavttaide nugo omd. (1) bálkán, (2) mátkkedoarjan, dahje (3) eará goluide prošeavtta oktavuodas.

Álggahanstipeandda (girječálliide)

Ulbmil álggahanstipeanddain lea addit doarjaga sámi girječálliide geat leat álggaheamen iežaset doaimma. Stipeandda galgá geavahuvvot ruđalaš veahkkín ráhkadit bargolanjaid ja/dahje oastit bargolanjii dávviriid.

SGS ávnnasstipeandda (girječálliide)

Stipeandda sáhtta geavahit oastit omd dihtorbiergasiid, prográmmagálvvuid dahje eará rusttegiid maid dárbbasa čállinbarggus.

SDS čájáhusstipeanda, SDS ávnnasstipeanda ja SDS stipeanda vuorrasat dáiddáriidda geat leat badjel 67 jagi

Dát stipeanddat leat sámi govvadáiddáriidda, dáiddaduojáruiidda ja dáiddalaš govvideadeddjuide. Geahča sierra láidagiid dáid stipeanddaide.

Guoská buot stipeanddaide

Stipeanda ii galgga juolluduvvot dutkamii dahje bargguide mat gusket dutkamii, mat dábálaččat gullet eará almmolaš ásaahasaid vuollái.

Stipeandaáigodaga loahpas galgá čallot oanehis raporta barggu birra. Geahča sierra mieldosa mii guoská raportta čállingeatnegasvuhtii.

SGS prošeakta-, SGS álggahan-, SDS čájáhus-, SDS ja SGS ávnnas-, ja SDS stipeanda vuorrasat dáiddáriidda geat leat badjel 67 jagi, dain stipeanddain ii gessojuvvo vearru, muhto dieđihuvvo vearroiseválddiide.

Go ozat stipeandda

Lea dehálaš ahte čálát dárkilis stipeandaohcama. Čále buot dieđuid maid gáibidit.

Ohcamat mat bohtet maŋŋil go ohcanáigi lea dievvan, eai meannuduvvo. Dat seamma sáhttá dáhpuhuvvat ohcamiiguin main váilot dieđut mat gáibiduvvojit.

Guoská “Merke stipeandda/stipeanddaid maid ozat” oassái

Geahča ovdalis dain neavvagiin mii oaivvilduvvo ”dáiddár” ja girječálli” doahpagiin. Galggat hui vuđolaččat čilget movt stipeandda áigut geavahit. Dás leat guokte váldočuoggá maid fertet bures čilget sierra sadjái skovis:

1. Bargo-, prošeakta-, álggahanstipeanddaid ohcamuš

Čilge iežat jurddašuvvon barggu birra o.m.d girjemánusa dahje dáiddálaš barggu birra. Manin lea dát dehálaš ?

2. Stipeandda mearkkašupmi du vejolašvuođaide ovdánahttit ja gárvvistit jurddašuvvon barggu

Čále áigeplána. Jus áigut mátkkoštit, fertet skovvái oanehaččat čilget makkár duogášdieđuid, konkrehtáláš dieđuid j.n.a. áigut čohkket. Jus mánggas ohcet ovttas seamma prošeaktii doarjaga, galgá ohcan sáddejuvvo seamma skoviin. Movt sii gaskaneaset juogadit stipeandaruđaid lea ohcciid iežaset duohken. Juogadeapmi čilgejuvvo ohcanskovis.

Jus oaččut stipeandda

Stipeanddas ii gessojuvvo vearru go dat máksu ja dieđihuvvo livnnetkántuvrii ealáhusdienasin (seamma go royalty).

Juolludeapmi geatnegahtta:

1. Stipeandaoažžu lea geatnegas sáddet jagi loahpas čohkkáiduvvon raportta stipeandda geavaheamis ja stipeandda mearkkašumis foandastivrii. Jus raporta ii sáddejuvvo ohcanáigemeari siste, ii meannuduvvo du boahhttevas ohcan.
2. Guoská čállide: Don galggat dáhttu lágádusa čállit čuoovvovaš cealkaga girjái: Čálli lea ožžon doarjaga *Sámi Dáiddáriid ja Girječálliid Buhtadusfoanddas*. Go girji lea gárvvis, galggat sáddet ovtta girjii foandastivrii.
3. Dus lea geatnegasvuohta geavahit stipeandaruđaid dasa masa leat ohcan. Jus plánat earáhuvvot dahje du vejolašvuođat bargat ovddasguvlui muhttasuvvet, galggat seammas ohcat foandastivrras muhttasumiid dohkkehuvvot siskabealde daid eavttuid maid vuodul ožžot stipeandda. Jus it daga nu, fertet buot dahje oassi stipeandaruđain máksit ruovttoluotta.
4. Jus oaččut doarjaga eará sajiin maŋŋil go ohcanáigi lea dievvan, fertet dieđihit dan foandastivrii.

Mearriduvvon SDS ja SGS lávdegottiin čohkkimis 30.08. 1990. Rievdaduvvon SDGB stivrras 17.09.96 go SDS ja SGS 1996 jahkečoahkkimis ásaheđe ođđa stipeanddaid. Ođasmahttojuvvon SDGB stivračoahkkimis 25.01.2006. Rievdaduvvon SDS 2019 jahkečoahkkim mearrádusa mielde.